

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8S/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200268
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bystrianská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7021200268.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: X.. N. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. I. XX, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 104796/2021 zo dňa 10.03.2021 takto

rozhodol:

Žalobu o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Správnu žalobou zo dňa 17.04.2021, doručenu Krajskému súdu v Košiciach ako správne mu súdu dňa 21.04.2021, sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. 104796/2021 zo dňa 10.03.2021, ktorým žalovaný nevyhovel odvolaniu žalobcu a potvrdil rozhodnutie Obce Studenec č. 214/2020 zo dňa 26.10.2020. Predmetným rozhodnutím Obce Studenec bola žalobcovi vyrubená daň z nehnuteľností na rok 2020 v sume 78,70 eur. Žalobca navrhol, aby súd rozhodnutie žalovaného ako i rozhodnutie Obce Studenec v celom rozsahu zrušil ako nezákonné. Dôvodil poukazom na ustanovenia § 191 ods. 1 písm. c/ až g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj SSP), t. j. že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci; je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov; zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci; skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu; došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. Žalobca tiež žiadal priznať správnej žalobe odkladný účinok a požiadal aj o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

2. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zo dňa 10.03.2021 uviedol, že Obec Studenec ako správca dane vyzvala žalobcu výzvou č. FD1/198/2020 zo dňa 13.05.2020 na podanie daňového priznania k dani z nehnuteľností na rok 2020 v lehote do 15 dní odo dňa doručenia výzvy. V tejto výzve bol žalobca upozornený, že je povinný podať daňové priznanie aj v prípade, ak mu za zdaňovacie obdobie nevznikla daňová povinnosť podľa osobitného zákona. Zároveň mu bolo vo výzve oznámené, že v prípade nesplnenia si tejto povinnosti bude správca dane podľa § 15 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z. z. oprávnený určiť daň podľa pomôcok, ktoré má k dispozícii, alebo ktoré si sám zaobstará. Na túto výzvu reagoval žalobca podaním zo dňa 19.06.2020, v ktorom uviedol, že nie je povinný podať daňové priznanie, pretože mu táto povinnosť nevyplýva z osobitných predpisov. Odôvodnenie výzvy v zmysle § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 582/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov je irelevantné, lebo nie je daňovníkom dane z pozemkov, a ďalej uviedol, že nenastali zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane z nehnuteľností. Žalobca nepodal daňové priznanie v lehote 15 dní.

Správca dane listom č. FD/262/2020 zo dňa 24.06.2020 oznámil žalobcovi určovanie dane podľa pomôcok s dňom jeho začatia v nasledujúci deň po doručení oznámenia. Protokol o určení dane podľa pomôcok č. FD/307/2020 zo dňa 30.07.2020 bol spolu s výzvou č. FD/308/2020 na vyjadrenie

sa k protokolu doručený žalobcovi dňa 21.08.2020. Dňa 07.09.2020 bolo doručené správcovi dane vyjadrenie žalobcu k protokolu č. FD/307/2020 o určení dane podľa pomôcok. Správca dane listom č. FD/372/2020 zo dňa 08.09.2020 oznámil žalobcovi, že určil deň prerokovania pripomienok k protokolu na deň 12.10.2020 o 10 hod.

Dňa 12.10.2020 o 09:30 hod. bolo doručené správcovi dane ospravedlnenie z neúčasti na prerokovaní pripomienok k protokolu č. FD/307/2020. Žalobca sa prerokovania pripomienok k protokolu o určení dane podľa pomôcok dňa 12.10.2020 o 10 hod. nezúčastnil, o čom spísal správca dane úradný záznam č. FD/441/2020. Následne vyrubil správca dane rozhodnutím č. 214/2020 zo dňa 26.10.2020 žalobcovi daň z nehnuteľností na rok 2020 v sume 78,70 eur v tomto členení: Daň z pozemkov: A - orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady - daň 45,81 eura, B - trvalé trávnaté porasty - daň 0,56 eura, C - záhrady - daň 6,27 eura, D - lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy - daň 1,05 eura, F - zastavané plochy a nádvoria - daň 4,64 eura, H - ostatné plochy okrem stavebných pozemkov - daň 4,17 eura, daň zo stavieb: A - stavby na bývanie - daň 16,20 eura.

Proti tomuto rozhodnutiu sa daňový subjekt odvolal.

3. V konštatačnej časti napadnutého rozhodnutia žalovaný ako odvolací orgán k jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu ako daňovníka (daňový subjekt) uviedol:

„V danom prípade bol daňovník vyzvaný na podanie daňového priznania výzvou č. FD1/198/2020 zo dňa 13.5.2020, v ktorej bol upozornený na povinnosť podať daňové priznanie aj v prípade, ak mu nevznikla táto povinnosť podľa osobitného predpisu; zároveň mu bolo oznámené, že v prípade nesplnenia si tejto povinnosti bude správca dane oprávnený určiť daň podľa pomôcok. Daňovník však aj napriek upozorneniu daňové priznanie nepodal.

Z dôvodu, že daňový subjekt nepodal daňové priznanie, a to ani na výzvu správcu dane došlo k naplneniu podmienky podľa § 48 ods. 1 písm. a) zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, a preto bol správca dane oprávnený určiť daň podľa pomôcok.

Odvolací orgán konštatuje, že zákonné podmienky na použitie § 48 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, teda na určení dane podľa pomôcok, boli splnené preto v súlade s § 74 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie správcu dane.

Odvolací orgán sa zaoberal aj ďalšími námietkami daňového subjektu nad rámec ustanovenia § 74 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Námietka daňového subjektu, že mu nevznikla povinnosť podať daňové priznanie podľa osobitného zákona, je neopodstatnená, pretože vo výzve bol upozornený, že aj v takomto prípade je povinný podať daňové priznanie, čo vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

V prípade určovania dane podľa pomôcok je v zmysle § 49 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov daňový subjekt oprávnený písomne sa vyjadriť len k dodržaniu zákonných podmienok na použitie tohto spôsobu určenia dane a k dodržaniu postupu podľa § 48 ods. 5. Nemôže teda vo vyjadrení namietať, že neboli vyhodnotené dôkazy a nebolo vykonané dokazovanie. Pri určovaní dane podľa pomôcok sa nevykonáva dokazovanie, jedine v prípade, ak by daňovník predložil dôkazy, ktoré by preukazovali, že daňové priznanie podal, a preto správca dane nedodrжал zákonné podmienky na určení dane podľa pomôcok.

Daňovník nepodal daňové priznanie, nepredložil žiadne podklady, preto správca dane zisťuje základ dane a určuje daň podľa pomôcok, ktoré si zaobstará bez súčinnosti s daňovým subjektom. Preto hovoriť o vyhodnotení dôkazov a vykonaní dokazovania je nesprávne.

O určení dane podľa pomôcok správca dane vyhotoví protokol, na ktorého obsah sa v súlade s § 49 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov primerane vzťahuje § 47, preto námietky týkajúce sa náležitostí protokolu uvedené v § 47 písm. g), h) a i) zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov sú neopodstatnené. Protokol samozrejme nemôže obsahovať súpis kontrolovaných dokladov, keď správca dane nevykonával kontrolu a daňový subjekt žiadne doklady nepredložil. Nemôže tiež obsahovať preukázané kontrolné zistenia, vyhodnotenie dôkazov a vyjadrenie daňového subjektu v priebehu daňovej kontroly k zisteniam správcu dane, keďže správca dane nevykonával daňovú kontrolu a žiadne dôkazy neboli daňovým subjektom predložené. Preto zákonodarca použil v § 49 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov formuláciu, že na obsah protokolu o určení dane podľa pomôcok sa primerane vzťahuje § 47.

Zákon č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov v § 68 ods. 3 ustanovil pre daňový subjekt povinnosť určiť si zástupcu v prípade, ak sa nemôže zúčastniť na prerokovaní pripomienok k protokolu. Ak sa daňový subjekt alebo jeho zástupca nezúčastní na prerokovaní pripomienok, správca dane spíše

o tejto skutočnosti úradný záznam. Daňový subjekt si nesplnil túto povinnosť a neurčil zástupcu na prerokovanie vyjadrenia k protokolu, prerokovania vyjadrenia sa nezúčastnil, o čom spísal správca dane úradný záznam č. FD/441/2020 zo dňa 12.10.2020. Úradný záznam sa nezasiela daňovému subjektu a podpisuje ho zamestnanec správcu dane, ktorý ho vyhotovil (§ 19 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov). Ak by sa daňový subjekt zúčastnil prerokovania vyjadrenia k protokolu, správca dane by spísal zápisnicu, ktorú podpisujú po oboznámení sa s ňou všetky osoby, ktoré sa na ústnom pojednávaní zúčastnili. Súčasne by mu bol odovzdaný rovnopis tejto zápisnice (§ 19 ods. 4 a 5 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Daňový subjekt ďalej namieta nepresnosť číselných údajov a uvádza, že určená výška dane 78,70 eura nezodpovedá skutočnému stavu. Už zo samotného pojmu „určovanie dane podľa pomôcok“ vyplýva, že daňová povinnosť nemôže byť presne určená, pretože sa vychádza z pomôcok. Tato nepresnosť v číselných údajoch však mohla byť odstránená samotným daňovým subjektom, a to tým, že by bol podal daňové priznanie, v ktorom by uviedol všetky skutočnosti rozhodujúce na vyrubenie dane a predložil by všetky listinné dôkazy, ktoré majú vplyv na výšku dane.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je vo vzťahu k určeniu dane podľa pomôcok postačujúce. Obsahuje skutočnosti, z ktorých vyplýva, že podmienky na určenie dane podľa pomôcok boli splnené. K vecnej stránke rozhodnutia Obce Studenec č. 214/2020 zo dňa 26.10.2020 odvolací orgán uvádza, že daň z nehnuteľností je v podstate daňou z majetku. Teda každý, kto vlastní na území obce nehnuteľnosť, t. j. pozemok, stavbu, byt alebo nebytový priestor, je daňovníkom dane z pozemkov, dane zo stavieb a dane z bytov. Je povinný podať miestne príslušnému správcovi dane daňové priznanie a následne po vyrubení dane daň zaplatiť.

Z pomôcok, ktoré použil správca dane pri určení dane, teda z výpisov z listov vlastníctva č. 59, č. 93, č. 280, č. 275, č. 145, č. 390, č. 391, č. 392, č. 389, č. 387, č. 121 a č. 386, vyplýva, že X.. N. D., I. XX je výlučným vlastníkom alebo spoluvlastníkom jednotlivých pozemkov a stavieb v katastrálnom území Studenec.

Nájomca pozemkov je v súlade s § 5 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 582/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov daňovníkom dane z pozemkov v prípade, ak nájom trvá alebo má trvať najmenej päť rokov a nájomca je zapísaný v katastri. Súčasne musia byť splnené obidve podmienky. Na uvedených listoch vlastníctva nie je zapísaný žiadny nájomca, druhá podmienka teda nie je splnená, preto tvrdenie daňového subjektu, že nie je daňovníkom dane z pozemkov, je nesprávne.

Odvolací orgán konštatuje, že správca dane postupoval pri vyrubení dane z nehnuteľností na rok 2020 v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, a všetky námietky daňového subjektu považuje za neopodstatnené.“

4. Správny súd uznesením č.k. 8S/33/2021-30 zo dňa 11.10.2021 vyzval žalobcu, aby si v lehote 10 dní od doručenia predmetného uznesenia zvolil advokáta na zastupovanie a v uvedenej lehote zaslal súdu písomné plnomocenstvo, prípadne aby preukázal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Zvolený procesný postup vyplýva z § 49 ods. 1 SSP, pretože žalobca v konaní o všeobecnej správnej žalobe podľa § 177 a nasl. SSP (tak ako aj v tomto konaní) musí byť zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zároveň bol žalobca poučený o následku nesplnenia uloženej povinnosti, ktorým je odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. f/ SSP. Uvedené uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 05.11.2021.

5. Žalobca reagoval na výzvu súdu písomným podaním zo dňa 06.11.2021, v ktorom súdu oznámil, že dňa 07.04.2021 požiadal Centrum právnej pomoci o pridelenie kvalifikovaného právneho zástupcu v prejednávanej veci.

6. Centrum právnej pomoci (ďalej aj centrum) rozhodnutím č. KaPO/9313/2021, ČRZ: 65839/2021 zo dňa 29.06.2021 žalobcovi nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci. Rozhodnutie Centra právnej pomoci nadobudlo právoplatnosť dňa 30.07.2021. Dôvodom nepriznania právnej pomoci bola skutočnosť, že hodnota sporu v rámci správneho súdnictva, s ktorým sa žiadateľ (žalobca) na centrum obrátil, sa dá vyčísliť v peniazoch, pretože jeho predmetom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov vo veci vyrubenej dane z nehnuteľností na rok 2020 v presne stanovenej výške, a to v sume 78,70 eur. Uvedená hodnota sporu neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy (t. j. v súčasnosti 623 eur), teda žiadateľ nespĺňa podmienku na poskytovanie právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z. Vo veci, s ktorou sa žiadateľ obrátil na centrum, tak

nebola z vyššie uvádzaných dôvodov splnená podmienka hodnoty sporu, čím žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Nesplnenie, hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci.

Proti rozhodnutiu centra podal žalobca správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 8S/153/2021-48 zo dňa 17.03.2022 tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.05.2022.

7. Podľa § 49 ods. 1 SSP, žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

8. Podľa § 49 ods. 2 SSP Žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku 1

a) vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu podľa § 12,

b) v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b/ až e/, g/ a i/,

c) v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu,

d) ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

9. Podľa § 98 ods. 1 písm. f/ SSP, správny súd uznesením odmietne žalobu, ak žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50.

10. Z procesného postupu správneho súdu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca bol uznesením č.k. 8S/33/2021-30 zo dňa 11.10.2021 vyzvaný na splnenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 49 ods. 1 SSP - zvolenie si advokáta (nakoľko nepreukázal nadobudnutie vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa) a to v primeranej lehote 10 dní od doručenia uznesenia. Z uvedeného uznesenia muselo byť žalobcovi zrejme, že súd má vedomosť o tom, že centrum mu právnu pomoc v prejednávanej veci nepriznalo. Navyše rozhodnutie centra bolo preskúmané Krajským súdom v Košiciach ako správnym súdom, ktorý rozsudkom sp. zn. 8S/153/2021 zo dňa 17.03.2022 žalobu proti rozhodnutiu centra právoplatne zamietol. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca podal proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach kasačnú sťažnosť, vzhľadom na rozhodovaciu prax Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

Žalobca si však ani do dňa vyhlásenia tohto uznesenia povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 49 ods. 1 SSP nespĺnil, a preto správne mu neostáva iné, ako žalobu v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f/ SSP odmietnuť.

11. Správny súd len na doplnenie poukazuje na text rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžk/12/2021 zo dňa 28.04.2021 týkajúceho sa bežnej praxe žalobcu - X.. N. D. (žalovaným je Centrum právnej pomoci) :

„13. Na mieste je tiež poukázať na to, že na kasačnom súde je v súčasnosti vedených 44 sporov sťažovateľa so žalovaným, z toho 15 nerozhodnutých, ktoré poväčšine spolu súvisia, resp. na seba nadväzujú. Taktiež je na správnom súde vedené ďalšie množstvo správnych žalôb sťažovateľa voči rozhodnutiam žalovaného, o ktorých doposiaľ správny súd nerozhodol (viď. napr. sprievodný list z 15. marca 2021). V tomto kontexte sťažovateľ poukazuje na vyjadrenie žalovaného (viď. bod 5.), podľa ktorého sťažovateľ iniciuje u žalovaného neprimerané množstvo administratívnych konaní, čím ho neprimerane administratívne zaťažuje, pričom bez ohľadu na výsledok administratívneho konania sťažovateľ nie je s postupom a rozhodnutím žalovaného spokojný, čím dochádza k mareniu účelu zákona o právnej pomoci.

14. Zo skutočností uvádzaných v bodoch 9.1 - 9.4, v kontexte skutočností uvádzaných v bode 10. a 12. - 13., a tiež s ohľadom a emotívny, vzťahovačný a útočný písomný prejav sťažovateľa je zrejme, že v prípade sťažovateľa ide v predmetnej veci o prejav pretrvávajúcej nespokojnosti s výsledkom jednotlivých konaní, bez schopnosti sebareflexie a akceptácie výsledku jednotlivých konaní. Tu je na mieste poukázať, že už v začiatku sporu, v administratívnom konaní, ktoré bolo predmetom správneho súdneho prieskumu v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7S/32/2011, došlo k zastaveniu konania práve pre nečinnosť sťažovateľa, ktorý si nespĺnil elementárnu poplatkovú povinnosť (primerane zásada *vigilantibus iura scripta sunt*). Od uvedeného sa následne odvíjalo správne súdne konanie, kasačné konanie, dovolacie konanie, predmetné administratívne konanie, ďalšie správne súdne konanie, až predmetné kasačné konanie. Napriek tomu, že konania, ktorých obnovu sa sťažovateľ

domáha boli ukončené v auguste 2007 (viď. bod 9.1), sťažovateľ doposiaľ nie je schopný tieto rozhodnutia akceptovať a po dobu bezmála 14 rokov využíva všetky dostupné, ako aj nedostupné právne prostriedky na ich zvrátenie.

15. Účelom zákona o právnej pomoci je zabezpečiť poskytovanie právnej pomoci osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Práva, ktoré majú byť predmetom uplatnenia, a v súvislosti s ktorými sa má právna pomoc poskytnúť, musia mať reálny základ a musia byť spôsobilé na ochranu v medziach Ústavy Slovenskej republiky a príslušných zákonov. Právo na právnu pomoc nesmie slúžiť ako nástroj terorizovania iných osôb alebo štátnych orgánov a toto nesmie byť realizované v takom rozsahu, ktorý by bránil jeho realizáciu iným osobám. Právo na právnu pomoc tiež nesmie byť zneužívané ako „voľnočasová aktivita“, prípadne „rozptýlenie“ žiadateľa.

16. Kasačný súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že výkon práva na právnu pomoc sťažovateľom dosahuje šikanózný rozmer, keď sťažovateľ žalovaného neprimerane zaťažuje obsahovo opakovanými žiadosťami, ktoré obsahovo nadväzujú na iné konania a vytvárajú tzv. „začarovaný kruh“, kedy každé konanie iniciované sťažovateľom vytvára základ pre ďalšie konania, často bez reálnej šance na úspech, ako je tomu aj v danom prípade. Sťažovateľovi, vzhľadom na skôr podané dovolania (primerane bod 10.), už v čase podávania dovolania voči rozsudku kasačného súdu sp. zn. 2Sžf/92/2014 z 22. marca 2017 musel byť zrejmy výsledok dovolacieho konania, a to aj s ohľadom na konštantnú rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (primerane bod 11.); na ktorú navyše kasačný súd v rozhodnutí sp. zn. 2Sdo/7/2017 zo 16. januára 2018 poukázal. Kasačný súd sa tiež stotožňuje s názorom žalovaného, že postup sťažovateľa je motivovaný aj tým, že v prípade neúspechu nenesie takmer žiadne dôsledky s tým spojené.

17. Podľa § 5 ods. 12 S.s.p. správny súd výnimočne neposkytne ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby, ak nimi podaný návrh sleduje zjavné zneužitie práva.

18. Pojem zneužitie práva nie je v slovenskom právnom poriadku explicitne definovaný, preto je pri podozrení zo zneužitia práva potrebné vždy posudzovať individuálne okolnosti toho-ktorého prípadu. Najvyšší správny súd Českej republiky judikoval, že zneužitím práva je situácia, keď niekto spôsobí výkonom svojho subjektívneho práva neodôvodnenú ujmu inému alebo spoločnosti; takého správanie, ktorým sa dosahuje nedovolený výsledok, je len zdánlivo dovolené. Výkonu práva, ktorý je vlastne jeho zneužitím, preto súd neposkytne ochranu (viď. rozsudok Nejvyššího správního soudu č. k. 1 Afs 107/2004-48 z 10. novembra 2005).

19. Kasačný súd vyhodnotil postup sťažovateľa v predmetnej veci ako taký, ktorého účelom nie je reálna snaha dosiahnuť pre seba priaznivejší výsledok, ale ako taký, ktorým sťažovateľ za každú cenu udržiava konanie pri živote, čím mu je umožnené opakovane prejavovať svoj nesúhlas s výsledkom konaní a prejavovať svoje subjektívne, často útočné postoje voči orgánom verejnej správy, ktoré vo veci konajú. Takáto realizácia práva na právnu pomoc sa ale prieči jej účelu, v dôsledku čoho kasačný súd konštatuje zneužitie práva na právnu pomoc.

20. Kasačný súd mimoriadne citlivo zvažoval prijatie svojho záveru, zohľadnil osobu sťažovateľa v kontexte jej emotívneho prejavu, skúmal tiež predmet iných už skončených konaní vo veci sťažovateľa a žalovaného, pričom dôsledne skúmal, či svojím rozhodnutím nedôjde k denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti). Kasačný súd na tomto mieste poukazuje na to, že zahlcovaním žalovaného okrem iného dochádza k stavu, kedy žalovaný nemôže (resp. môže len obmedzene) realizovať svoj zo zákona vyplývajúci účel, a to je poskytovať právnu pomoc tak, ako to je definované v § 1 zákona o právnej pomoci. Je neprijateľné, aby jedna osoba monopolizovala štátny orgán a tým mu bránila v riadnom výkone jeho povinností. Osobitne kasačný súd uvádza, že samotná skutočnosť, že sťažovateľ inicioval väčší počet konaní (primerane bod 13.), samé o sebe nezakladá záver o zneužití práva, je však nutné predmetné konania skúmať v ich vzájomnom kontexte (bod 16.) a s ohľadom na perspektívu ich výsledku. Nakoniec, aj samotný zákon o právnej pomoci počítá s odmietnutím právnej pomoci v prípade, ak sa jedná o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva (§ 6 ods. 1 písm. b) zákona o právnej pomoci).

21. Problematikou neprimeraného zaťažovania povinného správneho orgánu sa už v analogicky použiteľnom prípade zaoberal kasačný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 3Sži/4/2014 (T. Raus c/a Krajský súd v Žiline), kde prijal záver, že výkon práva bez vážnosti prejavenej vôle získať informáciu, nepožíva právnu ochranu. Podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám na základe zákona sa realizujú na právnom pozadí ústavných princípov, medzi ktoré patrí i zákaz zneužitia práva. Aj keď predmetom konania v danej veci bolo iné právo (právo na informácie), citovaný záver je aplikovateľný aj na prejednávajúcu vec, keď právo na právnu pomoc sa realizuje za totožných právnych princípov.

22. Kasačný súd neupiera sťažovateľovi právo na právnu pomoc, je však nutné toto svoje právo realizovať v medziach primeranosti tak, aby bol naplnený účel poskytnutia právnej pomoci. V predmetnej veci tomu tak nie je. Tu kasačný súd sťažovateľovi zdôrazňuje princíp stratenej dôvery ilustrovaný v Ezopovej bájke o chlapcovi, ktorý kričal, že prišiel vlk, hoci to nebola pravda a ľudia mu dvakrát zbytočne pribehli na pomoc; keď však prišiel vlk naozaj, už mu neverili. Je reálne možné, že sťažovateľ sa sám vystaví situácii, kedy bude reálne vyžadovať poskytnutie právnej pomoci, pričom vzhľadom na jeho početné, často zjavne nedôvodné žiadosti, žalovaný, prípadne iný orgán verejnej moci, bude na neho nazeráť prizmou nezmyselných podaní a v situácii, keď pomoc bude skutočne potrebovať, mu táto nebude poskytnutá, prípadne mu nebude poskytnutá včas.

23. Napriek dôvodom a záverom obsiahnutým v tomto rozhodnutí, žalovaný nemôže na iné, prípadne ďalšie žiadosti sťažovateľa automaticky nazeráť ako na podania zneužívajúce právo, avšak ak sám dospeje k záveru, že podanie sťažovateľa nemá reálny základ v materiálnom uplatňovaní práva (ako je tomu napríklad v tomto konaní), uvedené je dôvodom na nepriznanie právnej pomoci.“

12. Uvedené je podľa názoru správneho súdu a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky plne aplikateľné aj na rozhodovanie vo veci súdneho prieskumu rozhodnutia o nepriznaní právnej pomoci žalobcovi a to z dôvodu, že hodnota predmetu sporu, s ktorou sa žalobca obrátil na Centrum právnej pomoci nedosahuje hodnotu minimálnej mzdy.

13. Vzhľadom na to, že žalobca nie je v prejednávanej veci zastúpený advokátom a ani nepreukázal splnenie podmienok podľa § 49 ods. 1 SSP, a v tomto konaní je povinné zastúpenia advokátom, súd v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. f/ SSP žalobu odmietol.

14. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak žaloba bola odmietnutá.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať kasačnú sťažnosť na Krajský súd v Košiciach v lehote 30 dní odo dňa doručenia uznesenia. Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ alebo ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania a osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2 SSP, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté bolo napadnuté rozhodnutie sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 odsek 1 písm. g/ až i/ SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.